

повноцінним життям живуть не самі художники, актори великої сцени, великої моди, а ті, хто утворює арт-події, локальні сцени презентації модного образу. Змінюється статус мистецтва, візуальні дослідження тяжіють до глобальної еkleктики, яка в певній мірі перетворюються на поліморфний набір дискурсів, що і свідчить про те, що потрібно знайти зону комфорту (зону атракції). Без неї уже неможливе здійснення арт-продукту. Так, менеджмент мистецтва, який спирається на рекламу, на імідж, на все, що презентується в соціумі, стає більш важливим, ніж мистецький твір. Цей зсув медіа-простору не можна визначати лише як простір комунікації. Імагінація як відео-презентація моди стає проблемою інтерпретації, проблемою бачення.

Список використаних джерел:

1. Зомбарт В. Народное хозяйство и мода. Санкт-Петербург : Типография акц. общества Брокгауз-Ефрон, 1904. 30 с.
2. Звиняцьківська З. Хіпстери вічні. URL: zbruc.eu/node/37904
3. Морен Э. Метод. Природа Природы ; пер с фр. Е.Н. Князева. Москва : Прогресс-Традиция, 2005. 464 с.

Чжан Цзяохуа

аспірант,

Науковий керівник: Устименко-Косоріч О.А.

доктор педагогічних наук, професор,

Сумський державний педагогічний університет

імені А.С. Макаренка

ЕВОЛЮЦІЯ ФОРТЕПІАНО ЯК ІНСТРУМЕНТА КУЛЬТУРИ

Однією з найбільш нагальних проблем сьогодення є проблема існування музичної культури в епоху глобалізації. Перш за все, йдеться про збереження, зміцнення, розвиток та утримання культурної спадщини, яка дісталася людству з минулих століть. В історії музичного мистецтва відбувся такий «факт культури», який спричинив за собою новий тип

музичного мислення, яке розширило горизонти звукового простору, інтегруючи зовсім інші, раніше не відомі якості звукового матеріалу.

Фортепіано, як «інструмент культури», за мірками людського життя в історичному минулому має відносно не великий відрізок часу. Проте, за історію свого існування фортепіано здійснило справжній революційний переворот в музичній свідомості суспільства, ставши «повелителем» світового музичного інструментарію: «рояль – свого роду мікрокосм по відношенню до великих горизонтів сучасного музичного всесвіту. Він здатний на свій лад інтерпретувати будь-яке музичне явище. ... причини такої універсальності зрозумілі для кожного музиканта. Звук рояля досить гнучкий і різноманітний. Фортепіанне звучання здатне, натякаючи, дати уявлення про будь-який тембр» [3, с. 334].

Перші клавішні інструменти виникли ще в епоху Відродження – в переломний період суспільно-культурного розвитку народів Західної Європи. У цей період світська музика отримує все більше поширення, ставши невід'ємною частиною побуту знатних людей. В Італії, в I половині XVI століття був виданий трактат «Придворний» автора Кастильоне, в якому говорилося, що у того, хто не любить музику, розумові здібності явно не в порядку. «Уміння співати і грати на інструменті розглядалось як прояв душевної витонченості і справжнього світського виховання» [1, с. 6].

Посилення мирського начала в житті людей викликало появу в музичному мистецтві нової образності, нового музичного змісту, що, в свою чергу, сприяло формуванню нових музичних жанрів. Так, розквітає мистецтво мадригалу, школа органного бароко, з'являється опера і починається інтенсивний розвиток різних галузей інструментального мистецтва. Спочатку фортепіано мало істотні відмінності від сучасних рояля і піаніно, і на перших порах було далеким від досконалості. Принцип основного механізму залишався незмінним, але за час свого існування цей універсальний інструмент, що володіє широким діапазоном, різними тембрами, динамічною багатоплановістю, зручністю клавіатурної механіки, педаллю, – отримав величезне поширення і заслужену популярність як інструмент сольний, камерно-ансамблевий, супутник голосів будь-якого діапазону і всіх існуючих музичних інструментів. Не випадково, народившись в музичній Італії, фортепіано майже одночасно з'явилося і в інших країнах Європи, тобто основні елементи механіки сучасного фортепіано – молоточковий механізм і демпфери були покликані до життя новими потребами

музичної практики. Дух нового часу зажадав більш безпосереднього вираження емоцій: до цього моменту мелодія стає «головною дійовою особою» в музиці, підпорядковуючи собі всі елементи фактури і відкидаючи поліфонічну рівноправність голосів. У музиці змінилася техніка «звукотисну» – те, що було придатне для поліфонічного викладу, не підходило для гомофонії, а рухливість емоційних станів зажадала інших засобів художньої виразності: наростання звучання посилювало інтенсивність психологічного переживання у слухачів, і навпаки – спад динаміки вів до заспокоєння його внутрішнього стану.

Новий інструмент фортепіано, який міг змінювати динаміку звуку у виконуваний музиці мускульною силою людини-музиканта спричинив «революційний переворот» в силі і якості звуку. До кінця XVIII століття – до моменту формування нового типу європейського музичного мислення – фортепіано отримує саме широке поширення як на концертній естраді, так і в побуті, повсякденному житті не лише знаті і багатих людей, але і простих громадян.

Відомо, що гра на будь-якому музичному інструменті відображає певну систему музично-інтонаційних уявлень, яка трансформується в психіці індивідуума в «певний музично-семантичний простір, узагальнюючий, з тим або іншим ступенем повноти, інтенсивності, його музично-пізнавальні процеси – сприйняття, мислення, уяву» [2, с. 40].

Система музично-інтонаційних уявлень, що відображаються інструментом фортепіано, безпосередньо пов'язана і з процесами розвитку європейської музичної свідомості Нового Часу, з інтенсивним формуванням мажоро-мінорної системи, становленням гомофонно-гармонійної фактури, композиторського письма, народженням нових, великих музичних форм, які виражали «інтонаційну спрямованість» (Б. Асаф'єв) нового суспільства, яке формувалось у ті роки в країнах Західної Європи. Клавішно-струнні інструменти, до яких належить фортепіано, характеризуються рівнотемперованим ладом звучання в хроматичній послідовності дванадцяти звуків – символу звуковисотної стабільності. Поява нового інструменту з темперованим строем зафіксувала висоту звуків як певний семантичний смисл, надавши їм характеру постійних взаємин, узагальнюючих сприйняття всіх властивостей музики в їх єдності.

Цей період розвитку музичного мистецтва ознаменований прагненням до досконалості музичної мови – логічної впорядкованості всіх її елементів. До кінця XVIII століття під впливом певних умов сформувалася область інструментальної музики, в якій ясно

прослуховувалися зв'язки з живою людською мовою, склалися нові жанри і форми, відбулося революційне становлення сонатно-симфонічного типу мислення. Особливістю виконавського мистецтва цього періоду було те, що композитор, творець музики був і її інтерпретатором. Революційна зміна звукового матеріалу дозволяє композиторам розширити можливості створення музики, виконавцям – збагатити інтерпретацію новими інтонаціями, а слухачам – долучитися до самостійної творчої діяльності.

Список використаних джерел:

1. Алексеев А.Д. История фортепианного искусства. – М. : Музыка, 1962. – 144 с.
2. Малинковская А.В. Класс основного музыкального инструмента. Искусство фортепианного интонирования. – М. : Гуманитарн. издат. центр ВЛАДОС, 2005. – 381 с.
3. Фейнберг С. Е. Пианизм как искусство. – М. : Музыка, 1969. – 598 с.

Шейкіна Є.С.

студентка,

*Національна академія образотворчого мистецтва
та архітектури*

АНАЛІЗ ТВОРЧОЇ ПРАЦІ АРТУРА РЕКХЕМА ТА ЙОГО ВПЛИВ НА СУЧАСНЕ МИСТЕЦТВО

Британія часів королеви Вікторії, на відміну від нашого часу, країна дуже суперечних норівів. Кожен крок має бути витриманим, без зайвої для чужого ока емоції або фривольності. У той самий час – це країна нескінченних технічних відкриттів та польоту думки. Ця епоха подарувала книжковому мистецтву такий період, як «Золота доба ілюстрації» (1875–1920 рр.), коли вдосконалення технології друку вперше дозволило видавцям створювати розкішні кольорові ілюстрації.

Дж. Пеннел [1] називав Золоту добу дійсно великим періодом англійської ілюстрації. Більшість мистецтвознавчих джерел акцентують увагу саме на персоні Артура Рекхема як на найяскравішому